

Govor papeža Frančiška uslužbencem rimske rote

ob priložnosti otvoritve sodnega leta 2018

Klementova dvorana

ponedeljek, 29. januar 2018

Spoštovani sodniki, lepo vas pozdravljam, najprej dekana, ki se mu zahvaljujem za njegove besede. Poleg tega pozdravljam tudi oficiale, odvetnike in vse sodelavce Apostolskega sodišča rimske rote. Želim vam vse dobro v sodnem letu, ki ga pravkar začenjamo.

Danes bi rad razmišljal z vami o ključnem vidiku vaše sodniške službe, torej o središčni vlogi vesti, ki se istočasno tiče vesti vsakega od vas kakor tudi oseb, ki se jim posvečate. Pravzaprav se vaša dejavnost izraža kot služenje mirni vesti, in jo je zato treba izvajati z vso zavestjo, kakor to lepo izraža obrazec, s katerim so vaše sodbe izdane, *ad consulendum conscientiae* (zaradi vesti, ki jo je treba pomiriti) ali *ut consulatur conscientiae* (da bi se pomirila vest).

Kar zadeva razglasitve ničnosti ali veljavnosti vezi zakona, ste vi v nekem smislu izvedenci vesti krščanskih vernikov. V tej vlogi ste poklicani nenehno klicati Božjo pomoč, da bi lahko s ponižnostjo in preudarnostjo vršili težko nalogo, ki vam jo je zaupala Cerkev, in s tem razodevali povezavo med moralno gotovostjo, do katere mora priti sodnik *ex actis et probatis* (iz spisov in dokazov), ter področjem vesti, ki je znana samo Svetemu Duhu in tistemu, ki mu On pomaga. Po razsvetljenju Svetega Duha vam je pravzaprav omogočeno vstopiti v sveti prostor vesti vernikov. Zaradi tega je pomembno, da se starodavna molitev *Adsumus* (Tu smo pred teboj, o Sveti Duh), ki so jo molili pred vsakim zasedanjem 2. vatikanskega koncila, zelo pogosto moli tudi na vašem sodišču.

Področje vesti je bilo posebej ljubo škofom na zadnjih dveh škofovskih sinodah in spet pomenljivo odzvanja v posinodalni apostolski spodbudi *Radost ljubezni*. To izhaja iz prepričanja, ki je dozorelo v papežu in škofih, o nujni potrebi poslušanja (s strani pastirjev Cerkve) zahtev in pričakovanj tistih vernikov, ki so utišali in pozabili na svojo vest skozi vrsto let in so z Božjo pomočjo in življenjem našli malo luči ter so se obrnili na Cerkev, da bi imeli mirno vest.

Vest ima odločilno vlogo v zahtevnih odločitvah, s katerimi se morajo zaročenci soočiti, da bi sprejeli in zgradili zakonsko skupnost; to je družino po Božjem načrtu. Cerkev je kot najnežnejša mati, *ut consulatur conscientiae* (da bi se pomirila vest) vernikov, ki potrebujejo

resnico, prepoznala za nujno, da povabi vse, ki delajo na področju zakonske in družinske pastorale, k obnovitvi zavesti o pomoči zaročencem pri izgradnji in ohranitvi najbolj intimnega svetišča njihove krščanske vesti. V zvezi s tem bi rad opozoril, da sem v dveh dokumentih v obliki motu proprio, ki sta bila izdana za prenavo zakonskega postopka, povabil, da se izvedejo škofijske pastoralne preiskave, ne samo zato, da bi postopek pospešil, temveč ga naredil pravičnejšega, ob dolžnem prepoznavanju razlogov in motivov, ki so povzročili razpad zakona. Po drugi strani so bili v apostolski spodbudi *Radost ljubezni* navedeni pastoralni postopki v pomoč zaročencem, da bi se brez strahu spustili v razločevanje in posledično v izbiro zakonskega in družinskega življenja, zato sem v prvih petih poglavjih opisal izredno bogastvo zakonske zveze, kot si jo je zamislil Bog v Svetem pismu in jo je Cerkev živela skozi zgodovino.

Bolj kot kadar koli prej je nujna neprekinjena izkušnja vere, upanja in ljubezni, da bi mladi lahko z gotovostjo in čisto vestjo sklenili, da je zakonska zveza, odprta za rojevanje, velika radost za Boga, Cerkev in človeštvo. Sinodalno razmišljanje o poroki in družini in poznejša apostolska spodbuda *Radost ljubezni* sta imela jasen cilj: mlade rešiti pred morečim hrupom minljivosti, ki jim brani, da bi sprejeli trdne in pozitivne obveznosti za dobro posameznika in skupnosti. Tako zavračanje utiša glas njihove svobode, tistega najskrivnejšega kotička vesti, ki jo edino Bog lahko razsvetli in odpre za življenje, če se mu dovoli, da vstopi vanjo.

Kako dragoceno in nujno je pastoralno delovanje celotne Cerkve za zaščito in ohranitev krščanske vesti, razsvetljene z evangelijskimi vrednotami! To bo dolgotrajna in težka naloga, ki od škofov in duhovnikov zahteva neutrudno delo, da bi osvetlili, ubranili in podprli krščansko vest vernikov. Sinodalne besede škofov in potem še spodbuda *Radost ljubezni* so zagotovile temeljno izhodišče: nujen je odnos med *regula fidei* (*pravili vere*), tj. zvestobo Cerkve glede nespremenljivega učenja o poroki in evharistiji, in nujno pozornostjo Cerkve na psihološke in verske pojave pri osebah, ki so poklicane k izbiri zakonskega in družinskega življenja. S sprejemanjem sinodalnih spodbud sem že priporočil *zakonski katehumenat*, ki je zamišljen kot neizogibna pot mladih in že poročenih, da ponovno oživi njihova krščanska vest, ki jo podpira milost dveh zakramentov, krsta in poroke.

Kot sem že ob drugih priložnostih poudaril: katehumenat je sam po sebi vedno eden, ker izvira iz krsta in tudi v življenju zahteva trajni pečat, saj je tudi zakrament poroke trajna *milost*, in prav zato, ker je milost, je sad skrivnosti in to bogastvo se varuje in ohranja v vesti zakoncev, tako pri posameznikih kot pri parih. Dejansko gre za posebne oblike tiste neprestane *cura animarum* (*skrbi za duše*), ki je smisel obstoja Cerkve in še posebej nas, pastirjev.

Kljub temu pa *skrb za vest* ne more biti izključna obveznost pastirjev, temveč je ob različnih odgovornostih in na različne načine poslanstvo vseh, služabnikov in krščenih vernikov. Blaženi Pavel VI. je vabil k »popolni zvestobi, da bi se ohranila *regula fidei*« (Insegnamenti XV [1977] 663), ki razsvetljuje vest in ne more biti zamračena in neurejena. Za doseganje tega Pavel VI. poudarja: »Treba se je izogibati nasprotujočim se skrajnostim, bodisi s strani tistih, ki se sklicujejo na tradicijo, da bi upravičili svojo neposlušnost vrhovnemu učiteljstvu in Ekumenskemu koncilu, bodisi s strani tistih, ki so izšli iz cerkvenega *humusa* in uničujejo izvorni nauk Cerkve; obe stališči sta znak nedovoljenega, mogoče tudi nezavednega subjektivizma, razen če žal ne izvirata iz trdoglavosti in svojeglavosti, neuravnoteženosti; takšna stališča povzročajo rane srcu Cerkve, Matere in Učiteljice« (Insegnamenti XV [1976] 500).

Vera je tista luč, ki razsvetljuje ne samo sedanost, ampak tudi prihodnost, saj sta zakon in družina prihodnost Cerkve in družbe. Zato bi bilo treba spodbujati neke vrste stanje stalnega katehumenata, da bi lahko bila vest krščenih odprta za luč Svetega Duha. Zakramentalni namen ni nikoli sad avtomatizma, ampak vedno vesti, razsvetljene z vero, torej rezultat kombinacije človeškega in Božjega. V tem smislu lahko rečemo za poročno vez, da je prava, če je človeški namen ženina in neveste usmerjen na to, kar hočeta Kristus in Cerkev. Da se bosta bodoča zakonca vedno bolj zavedala tega, je potrebna poleg škofov in duhovnikov tudi pomoč drugih oseb, angažiranih v pastoralni, redovnikov in vernih laikov, ki so soodgovorni za poslanstvo Cerkve.

Dragi sodniki rimske rote, tesna povezanost med področjem vesti in procesi glede zakona, s katerimi se vsak dan ukvarjate, pomaga preprečiti, da bi postalo uveljavljanje pravičnosti čisto birokratsko dejanje. Če bi cerkvena sodišča podlegla tej skušnjavi, bi izneverili krščansko vest. Prav zato pri izvajanju *processus brevior* (kratkega postopka) nisem samo namenil večjega poudarka nadzorni vlogi krajevnega škofa, temveč sem prav tako odločil, da bo tudi on sam kot prvi sodnik Cerkve, kot mu je zaupano, sodil na prvi stopnji v morebitnih primerih ničnosti poroke. Preprečiti moramo, da bi se vest vernikov pri težavah zaradi njihove poroke zaprla poti milosti. Ta cilj se doseže s pastoralnim spremljanjem, razločevanjem vesti (*Radost ljubezni*, 242) in delovanjem naših sodišč. To nalogo je treba izvajati modro in z iskanjem resnice: samo takšna razglasitev ničnosti poroke bo pripomogla k svobodi vesti.

Še enkrat se vam zahvaljujem za vse, kar dobrega naredite s tem, ko Božjemu ljudstvu pomagате s služenjem pravici. Kličem Božjo pomoč na vaše delo in vam iz srca dajem apostolski blagoslov.